

KLJUB KONSENZU, KONSENZA ŠE NI

V Naši skupnosti in v slovenskih medijih nasploh smo v zadnjem času lahko kar precej prebrali o problematiki vzhodne in delu severne ljubljanske obvoznice. Načrt za gradnjo vzhodne avtoceste od Malenc do Šentjakoba in dela severne obvoznice avtoceste od Tomačevega do Zadobrove so na svojih zborih sprejeli na krajevni, občinski in mestni ravni. Zataknilo se je v državnem parlamentu, kjer poslanci gradnje za to leto niso predvideli. Kljub temu, da se načelno na vseh ravneh strinjajo, da je cesta prepotrebna, se težave ne pojavljajo le v državnem vrhu, pač pa tudi nižje, v krajevnih skupnostih in med posamezniki. Stroka, politika in osebni interesi največkrat, na žalost, vsaj na začetku ne najdejo skupnega jezika.

Vendar pa je do prvega dogovora v zvezi z gradnjo prišlo že davnega leta 1966, ko je bilo zasnovana tako imenovana varianta 'H' ljubljanskega sistema avtocest. Potek vzhodne obvoznice, ki je za občino Moste-Polje najbolj zanimiv, je bil že takrat identičen s potekom, ki ga predvidevajo spremembe in dopolnila prostorskih sestavin dolgoročnega plana občin in mesta Ljubljana leta 1993. Medtem so leta 1973 z novo prometno študijo utemeljili novi sistem 'U', ki naj bi promet iz mestnega središča preusmeril na mestno obrobje. Od leta 1974 naprej je bilo zgrajeno že okoli 70% celotnega načrta. Preostaja še problematičnih 30%.

G. Marjan Bežan, sekretar za urbanizem mesta Ljubljane, pravi, da bi bilo spreminjanje in popraviljanje že začrtanih tras s stališča stroke nedopustno. Morebitno delno poseganje v začrtani koncept sicer na lokalni ravni ne bi pustilo velikih posledic, gledano v celoti, pa bi se podrl sistem, cestno omrežje okoli Ljubljane namreč ne bi bilo več dovolj funkcionalno. Če se omenjeni cestni odseki sploh ne bi gradili, pa bi bila to prava katastrofa, razen če bi v prihodnjih petih letih izvedli takšno prestrukturiranje prometa, za kakršno so druga mesta rabila več desetletij. Bistveni element za uresničevanje ekološke sanacije mest, kot poudarja Bežan, je vzpodbujanje javnega transporta pred osebnim. Zadnjega je treba omejevati, prednost pa dajati javnemu, in sicer s sistemi na obrobju mest. Vzhodna obvoznica tako ne bi bila primarno namenjena tranzitnemu prometu skozi mesto, temveč predvsem primestnemu in ciljnemu prometu v Ljubljani. Z njo bi odpravili prometne zastoj, do katerih zdaj zaradi dnevnih migracij prihaja na Šmartinski, Litijski in Zaloški cesti, s tem pa bi bili prometni tokovi na ravni Ljubljane v celoti bolj tekoči.

Kako pa na problem gledajo v treh krajevnih skupnostih, skozi katere poteka trasa vzhodne obvoznice? G. Jože Smrekar, predsednik sveta krajevnih skupnosti Bizovik, pravi, da so pri njih vsekakor za

gradnjo vzhodne obvoznice, vendar pod določenimi pogoji. Poleg manjših sprememb poteka ceste (na nekaterih mestih za 30 do 50 metrov) zahtevajo za kompenzacijsko novo kanalizacijsko, vodovodno in lokalno cestno omrežje. Zahtevajo, da se vse omenjeno zariše tudi v lokacijsko dokumentacijo. Prav tako Bizovik nikakor ne bo iniciator nadaljnje gradnje.

»Nič ne bi imeli proti, če se obvoznica tukaj sploh ne bi gradila. Če pa se že mora, potem na to pristanejo samo pod omejenimi pogoji,« dodaja G. Smrekar.

V krajevni skupnosti Zadobrova-Sneberje še vedno vztrajajo pri protestni izjavi, ki je bila sprejeta 9. marca letos, podpisalo pa jo je prek štiristo krajanov. Njihovo stališče je, da obvoznica ne bo namenjena razbremenitvi mestnega prometa, pač pa bo predvsem skrbela za tranzit Evropa - Bližnji vzhod, to pa bi povzročilo izrazito onesnaževanje okolja in uničenje kmetijskih površin in tako ogrozilo zdravo življenje na tem območju. Krajan KS Zadobrova-Sneberje zaradi tega zahtevajo, da se poišče ugodnejša trasa, ki ne bo ogrozila njihove eksistence. Nasprotujejo kakršnekoli posegu v njihova zemljišča, podpisani lastniki pa ne bodo dovolili dostopa na svojo posest.

V krajevni skupnosti Polje se je najbolj zataknilo pri Psihiatrični bolnišnici, kjer bi bil po mnenju celotnega osebja poseg v bolnišnični prostor tako rigorozen, da se negativnih posledic ne bi dalo z ničimer odpraviti. Predsednik skupščine krajevnih skupnosti Polje g. Jože Bevec pravi, da lahko o problemu vzhodne obvoznice dá le svoje osebno mnenje, ne pa tudi mnenja vseh krajanov. Sam meni, da bi težave še najbolje reševala obvoznica, ki bi bila zgrajena na predvideni trasi. Odločitev je treba, dodaja v svoji izjavi, prepustiti strokovnjakom.

Stroka ima glede gradnje obvoznice jasno in nedvoumno stališče. Prav tako krajan. Kako reševati spor? G. Marjana Erjavec-Hauptman, sekretarka za urbanizem in varstvo okolja občine Moste-Polje, pravi, da so bili pri sprejemanju odločitev glede gradnje obvoznice upoštevani vsi zakonski predpisi. Dokumentacija za vzhodno avtocesto in del severne obvozne ceste je bila v predvidenih rokih javno razgrnjena in tako dostopna v vseh krajevnih skupnostih. Delegati posameznih krajevnih skupnosti so v občinski skupščini glasovali za obvoznico, tako da s pravnega vidika ni

nobnih problemov. Zatakne se pri stvareh, kot so individualna resnica in pravica posameznika.

»Tudi sama razumem ljudi, ki jim bodo zaradi ceste porušili hišo ali pa odvzeli zemljo. Problem je v tem, da bi se to zgodilo v vsakem primeru, ne glede na to, ali bi obvoznico gradili bolj proti vzhodu ali pa na zdaj veljavni trasi. Še več, ker je bila ta trasa predvidena že na samem začetku, je bila v tem koridorju prepovedana vsakršna gradnja. Zaradi tega bodo 'zr-

Predsednik IS Moste-Polje Brane Matjašec in sekretarka za urbanizem naše občine Marjana Erjavec-Hauptman sta v Cankarjevem domu zagovarjala upravičenost avtoceste.

tve' tukaj veliko manjše, kot pa če bi se gradilo vzhodnejše. Kljub temu, da ima občina vse argumente na svoji strani, pa nikakor noče zanemarjati resnosti problema. V sodelovanju z od države pooblaščenim investitorjem (DARS) je dolžna narediti vse, da bo na koncu nezadovoljnih čim manj. Potrebno je zagotoviti ustrezna nadomestila za odvzeto zemljo in za rušenje predvidenih objektov. Pa ne zgolj v finančnem smislu. Kmetom je treba 'poiskati' novo zemljo, tistim, ki bodo ostali brez strehe nad glavo, pa ustrezno novo bivališče. Predvsem pa se je treba z ljudmi pogovarjati in s tem omogočiti, da se problemi rešujejo skupaj. Priznam, da se je investitor na precej neroden način lotil količenja trase in s tem po nepotrebnem vznemirjal krajan,« pravi g. Erjavec-Hauptman.

Po besedah predsednika Izvršnega sveta občine Moste-Polje g. Braneta Matjašca, mora investitor, torej dr-

žava, zaradi spremembe namembnosti zemljišča občini plačati veliko odškodnino. Ta bo v tem primeru presejala milijardo slovenskih tolarjev. Denar bo občina porabila tudi za financiranje stvari, kot so prepotrebna infrastruktura v Bizoviku, gradnja dveh novih objektov v kompleksu psihiatrične bolnišnice v Polju in pomoč drugim neposredno prizadetim. V primeru Bizovika se obljubljenih infrastrukturnih posegov ne more omenjati v lokacijskih dokumentih, ker ti pač tja ne sodijo. Potrebno pa je te stvari doreči v aktih, ki lokacijski načrt spremljajo.

»Vsem prizadetim krajevnim skupnostim smo pripravljeno stati ob strani in terjamo, da dobijo, kar jim gre,« pravi g. Matjašec.

letošnjega načrta je kriva predvsem neinformiranost poslancev državnega zbora, čeprav so imeli vse možnosti, da se z vprašanjem dobrija seznanijo. Nedopustno je, da so v državnem zboru glasovali proti gradnji tudi ljubljanski poslanci. Ljubljana bi se morala politično povezati in v parlamentu nastopiti enotno. Popravnega izpita ne bo imela stroka, pač pa politika, ki se je tokrat izkazala za neučinkovito,« pravi g. Matjašec.

Politika je medtem popravi izpit že začela delati. Krščanski demokrati so 12. maja v Cankarjevem domu na to temo pripravili javno tribuno, ki naj bi pomagala razjasniti položaj. Tudi nekatere druge stranke so že obljubile, da bodo naredile vse, da bodo njihovi poslanci podprli gradnjo ljubljanskega sistema 'U'.

Ko (če) bodo dosegli politično soglasje na najvišji ravni, na ravni države, bodo nezadovoljni le še tisti posamezniki, ki bodo izgubili svoje premoženje. A država ima pravico svoje interese zaščititi, če ne gre drugače, tudi brez soglasja lastnika premoženja. Lahko le upamo, da bo do konsenza prišlo tudi na tej ravni.

IZTOK STRŽINAR

NOVICE IZ OBČINSKE OBRTNE ZBORNICE

Dva meseca sta hitro minila in spet se oglašamo z novicami iz naše Obrtne zbornice.

Živimo v času velikih sprememb in pričakovanj, marsikaj visi v zraku, tako Obrtni zakon, kot tudi naša prihodnja organiziranost, toda vsakodnevno delo teče naprej in prav je tako.

Poleg tekočih opravil je naša poglavitna skrb bližnja selitev v nove poslovne prostore, kjer tečejo še zadnja dela. Kako prav smo imeli, da smo se pred leti odločili za gradnjo lastnih prostorov, se je pokazalo zdaj, ko občina prodaja naše najemniške prostore za zelo visoko ceno in jih daje celo na licitacijo. Res je, da se selitev v nove prostore zavlekla in si zaslužimo tudi kakšno kritično pripombo naših članov, vendar nam v opravičilo samo nekaj razlogov za zamudo: predčasno smo ukinili posebni prispevek za gradnjo, saj so bili naši člani že dovolj obremenjeni z drugimi dajatvami; v začetku lanskega leta smo ob pomoči občine in soudeležbi banke vezali lastna sredstva, sicer namenjena gradnji, in omogočili mnogim našim članom, da so prišli do ugodnih kratkoročnih kreditov, za katere se danes vlada izredno zanimanje (to dokazuje letošnjih 61 ugodno rešenih prošelj v skupnem znesku 229.500 DEM); tretji in ne zadnji razlog pa je ta, da so prostori v obrtni coni in da jih je bilo potrebno prilagoditi za našo dejavnost. Kot že rečeno, dela so pri koncu in vsi skupaj se že veselimo selitve.

V tem času smo za naše člane organizirali tudi ogled mednarodnega sejma obrti v Münchnu, ki se ga je udeležilo 87 obrtnikov in delavcev. Po odmevih sodeč je akcija zelo uspela in jo bomo še ponovili ob kakem drugem sejmu. Iz naše redne vsakodnevne dejavnosti pa samo nekaj števil. Letos smo prejeli 84 odjav obrti in 7 upokojitev, na novo pa je odprlo svoje obratovnice... podjetnikov posameznikov. Zdravniški pregled je opravilo 51 ljudi, tečaj iz varstva pri delu pa 85 obrtnikov in delavcev.

Ko smo že pri tečajih iz varstva pri delu, naj opozorim naše člane, da stroške za delavce, zaposlene pri naših obrtnikih, pokriva Sklad za dopolnilno izobraževanje delavcev v obrti (tel. 312-533). To pa je le ena izmed oblik izobraževanja prek tega sklada. Drugih, veliko pomembnejših oblik dopolnilnega izobraževanja, kot so jezikovni, računalniški, frizerski, gostinski in drugi strokovni tečaji, pa se naši delavci veliko premalo udeležujejo.

Ena najpomembnejših stvari za naše člane v tem mesecu pa je sprememba naziva obrtnik v podjetnik-posameznik. Samo še ta mesec je čas za to spremembo in pozivamo vse, ki tega še niso storili, da ne čakajo do zadnjega dne. Po 31. 5. 1994 stara obrtna dovoljenja ne bodo več veljavna. Sprememba je zgolj formalnost in ne zahteva veliko časa, le na občino je treba stopiti, prinesiti kopijo obrtne dovoljenja, izpolniti nekaj formularjev in zadeva je opravljena. Toliko za danes, lep pozdrav in veliko poslovnih uspehov želimo stari in novim podjetnikom-posameznikom.

inž. Dušan Kravos

DENACIONALIZACIJA STAVBNIH ZEMLJIŠČ IN...

Sekretariat za občo upravo naše občine rešuje zahtevke za denacionalizacijo stavbnih zemljišč, stanovanjskih hiš, stanovanj in poslovnih prostorov. Največ zahtevkov je za stavbna zemljišča.

Od začetka uveljavitve zakona do 7. 12. 93, ko je potekel rok za vložitev zahtevkov za denacionalizacijo, je bilo vloženih približno 700 zahtev, in sicer kot vzpostavitev lastniške pravice, za vrnitev zemljišča v naravi ali kot plačilo odškodnine. Pomočnica sekretarja za občo upravo Tjana Matjašič-Prijič je povedala, da je ljudem najbolj nerazumljiv 31. člen zakona o denacionalizaciji, ki govori o tem, da se na podzavljemem stavbnem zemljišču, na katerem ima upravičenec pravico uporabe, vzpostavi lastniška pravica v njegovo korist. To pomeni, da se na stavbnem zemljišču vzpostavi lastniška pravica le v korist tistega, ki ima to zemljišče še vedno v uporabi. Če so upravičenci (od nacionalizacije leta 1958) to zemljišče odsvojili z darilno ali kupno pogodbo, ali pa so njihovi nasledniki zemljišče podedovali, ne morejo pridobiti lastniške pravice. V takih primerih upravni organ zahteva zavrne. Velika večina vlagateljev se zoper tak sklep pritožijo na Ministrstvo za okolje in prostor, vendar ministrstvo vse te pritožbe zavrne kot neutemeljene. Takšnih zahtevkov pa je kar dobra tretjina. So pa tudi primeri, ko eno zahtevo rešujejo z dvema odločbama: Za del zemljišča, ki ga ima upravičenec še vedno v uporabi, se vzpostavi lastniška pravica, za tisti del, ki ga je že odsvojil z darilno pogodbo, pa zahtevo zavrnemo in izdamo dve delni odločbi. Decembra leta 1958 so s skupinskimi odločbami bila nacionalizirana vsa mestna zemljišča, vendar tako, da je prejšnji lastnik obdržal pravico uporabe zemljišča. Izgubil je samo lastniško pravico. Pozneje po letu 1959 pa so se v posamez-

nih primerih izdajale odločbe o odvzemu teh zemljišč iz uporabe in posesti, bodisi za gradnjo ali razširitev ceste. Če zemljišče ni pozidano, lahko vrnejo zemljišče v naravi. Upravni organ mora pridobiti izjavo volje izvršnega sveta in na tej podlagi izda odločbo o vrnitvi zemljišča v naravi. Večina primerov pa je takih, da je zemljišče pozidano. V tem primeru je zavezanec dolžan plačati odškodnino Slovenskemu odškodninskemu skladu v obveznicah ali delnicah. Tjana Matjašič-Prijič poudarja, da njihov upravni organ v prvi vrsti rešuje zahteve za vzpostavitev lastniške pravice in za vrnitev zemljišč v naravi, odškodnina pa se bodo lotili v večjem obsegu takrat, ko bo Slovenski odškodninski sklad začel izdajati delnice in tiskati obveznice.

Na Sekretariatu za občo upravo imajo seznam za stanovanjske hiše, za katere ni bila vložena zahteva za denacionalizacijo. Zahteve za denacionalizacijo stanovanjskih zemljišč na Sekretariatu za gospodarstvo nimajo, na Sekretariatu za kmetijstvo pa imajo nekaj nepopolnih vlog. Večina napiše samo številko parcele, ne pa ulice oziroma naslova in če je zavezanec za vrnilo nepremičnino občina. Na Sekretariatu za občo upravo ugotavljajo, da je približno 40 objektov, za katere ni vložena zahteva za denacionalizacijo. Glede na to, da je 7. maja stopil v veljavo zakon o spremembah in dopolnitvah stanovanjskega zakona, ki daje vsem najemnikom, ki so v nacionaliziranih stanovanjih, za katere pa ni bila vložena zahteva za denacionalizacijo, možnost, da v roku štirih mesecev, od dneva uveljavitve zakona, se pravi do 7. septembra, ta stanovanja odkupijo po do-

ločilih stanovanjskega zakona, bo upravni organ k temu tudi pristopil. Najprej bodo vse vloge, ki so že bile vložene, pregledali in zahtevali morebitno dopolnitev vlog in tako pristopili k odprodaji. Zakon o slovenskem odškodninskem skladu določa, da je celotna kupnina za prodano podzavljena stanovanja, če upravičenci po zakonu o denacionalizaciji niso uveljavljali zahtevkov, prihodek Slovenskega odškodninskega sklada. Vsi najemniki bodo morali kupnino nakazati na Slovenski odškodninski sklad. V tem primeru je še nejasno glede plačila davkov. Tam, kjer je bila občina lastnik stanovanja, je občina pri prodaji plačala dva odstotka davka. Glede na to, da bo kupnino prejel Slovenski odškodninski sklad, občina ne bo prevzela te obveznosti. Prejeli so dopis Ministrstva za okolje in prostor, kjer jim svetujejo, da plačilo davka prevažajo na kupca oziroma, da bi se s Slovenskim odškodninskem skladom dogovorili, da davek plača odškodninski sklad.

Najbolj pa denacionalizacija buri duhove pri najemnikih, ki so zdaj že v denacionaliziranih stanovanjih, se pravi v stanovanjih, ki so bila s pravno močno odločbo vrnjena upravičencu. Dopolnitve stanovanjskega zakona prinašajo tri možnosti glede odkupa denacionaliziranih stanovanj teh najemnikov. Prvi primer je ta, da se lastniki, ki mu je bilo stanovanje vrnjeno, strinja z načinom prodaje po stanovanjskem zakonu in v tem primeru ima po zakonu pravico nadomestila za popust od zavezanca za vrnitev stanovanja, razliko do polne cene stanovanja pa ta lastnik dobi do polovice vrednosti v obveznicah od Slovenskega odškodninskega sklada, drugo polovico pa v vrednostnih papirjih s strani Slovenskega sklada za razvoj. V primeru, da lastnik ne pristane na prodajo v teh pogojih, pa si lahko prejšnji

imetnik stanovanjske pravice ob pisnem soglasju lastnika sam priskrbi stanovanje za nakup ali se sam odloči za gradnjo. V tem primeru pa mu mora lastnik stanovanja izplačati odpravnino za izpraznjeno stanovanje, se pravi trideset odstotkov od vrednosti stanovanja, ki ga zaseda, ta pa se določa po 93. členu zakona o denacionalizaciji. Od petdesetih odstotkov pa dobi bivši najemnik eno tretjino od zavezanca zavrnitev stanovanja, drugo od Slovenskega odškodninskega sklada v obliki obveznic ter tretjo tretjino od Sklada Republike Slovenije za razvoj v lastniških vrednostnih papirjih. V primeru pa, da se prejšnji imetnik stanovanjske pravice odloči za nakup stanovanja ali gradnjo hiše, odpravnina pa ne zadošča za kupnino, je na njegovo zahtevo Stanovanjski sklad Republike Slovenije dolžan najkasneje v roku šestih mesecev po vložitvi zahteve najemnika, odobriti posojilo do višine kupnine za primerno stanovanje, po ceni, ki jo določijo Stanovanjski sklad Republike Slovenije. Če lastnik ne pristane na odprodajo stanovanja po stanovanjskem zakonu niti se ne strinja s tem, da si imetnik stanovanjske pravice kupi drugo stanovanje ali se odloči za gradnjo hiše, lahko imetnik stanovanjske pravice zahteva od zavezanca za vrnitev stanovanja (v večini primerov občine) podatke in seznam o vseh razpoložljivih zasedenih in nezasedenih stanovanjih, katerih lastnik je zavezanec. Zavezanec mu jih mora ponuditi v odkup. Vendar pa zavezanec lahko ponudi v odkup le tista stanovanja, ki v podaljšnem štirimesečnem roku ne bodo odprodana. Podatke in seznam pa je zavezanec obvezan izročiti v roku 30-dni dni od prejema pisne vloge, vendar pa ne pred potekom štirimesečnega roka. Tjana Matjašič-Prijič poudarja, da je prvi rok 7. september.

MARIJAN KOVAČEVIČ-BELTRAM